

Nr 426.

Av herrar **Lindberg** och **Lundgren**, om viss ändring i gällande bestämmelser rörande ersättning åt sjöfolk för förlust av effekter vid fartygs förolyckande.

Jämlikt § 41 sjömanslagen, tredje stycket, äger svensk sjöman rätt till ersättning för förlust av effekter vid fartygs förolyckande. Denna ersättning skall utbetalas av redaren enligt grunder, som fastställas av Konungen. Kungl. Maj:t har också, i en förordning av den 22 december 1922, fastställt de högsta ersättningsbelopp, som skola utgå vid fartygs förolyckande. Dessa ersättningsbelopp ha genom särskild tilläggskungörelse under nu pågående världskrig blivit höjda med 50 %.

Enligt de gällande förordningarna utgår emellertid icke klädesersättning annat än vid totalförlisning, således icke vid en förlisning, där fartyget efteråt kan bärgas, och heller icke vid haverier eller andra tillfällen, då besättningen får sina effekter förstörda. Ersättning utgår icke heller vid partiella skador som exempelvis vid brand eller annan skada som övergått effekterna ombord. Kungörelsen förutsätter emellertid, att avtal kan träffas om högre ersättning än den som fastställts i förordningen. Enligt första paragrafen i förordningen skola ersättningarna utgå med mindre belopp, därest nyanskaffningsvärdet av det förlorade är mindre.

Genom särskild bestämmelse i gällande kollektivavtal har mellan parterna överenskommit, att klädesersättning skall utgå även vid andra tillfällen än totalförlisning. Sålunda är överenskommet, att ersättning skall utgå även vid förlust av sådana effekter i samband med fartygets brand eller sjöröveri, ävensom då sådan förlust direkt förorsakats av skada, som fartyget tillfogats vid haveri. Denna avtalsbestämmelse har funnits sedan många år tillbaka. Däremot har det icke varit möjligt att i kollektivavtal träffa överenskommelse om högre belopp i ersättning än vad den kungliga förordningen föreskriver. Under nu pågående krig har man emellertid, trots den höjning av ersättningens storlek som tillkommit genom tilläggskungörelsen, i gällande krigsriskavtal intagit bestämmelser om att ersättningarna skola kunna — därest det visar sig, att de enligt kungörelserna utgående beloppen icke förslå — höjas med upp till 250 kronor.

En matros, som nu enligt kungörelserna kan erhålla kr. 450: — i ersättning för förlorade effekter, kan således erhålla ytterligare kr. 250: — av rederiet eller tillsammans ett högsta belopp av 700 kronor. I de flesta fall

har det emellertid visat sig, att icke ens detta belopp på kr. 700: — förslår till ny utrustning i stället för den som förlorats. I de flesta fall och särskilt då ny utrustning delvis måste anskaffas i utlandet, räcka icke pengarna till mera än det allra nödvändigaste.

Inom organisationen har man vid ett par tillfällen försökt att teckna särskilda försäkringar för att därigenom bättre täcka de uppkomna, för den enskilde ganska kännbara, förlusterna vid partiell eller totalförlust av effekter. Det har emellertid visat sig omöjligt att på denna väg åstadkomma önskvärd effekt. Svårigheten beror närmast därpå att försäkringarna måste vara individuella.

Under de år som gått, sedan nämnda kungl. förordningen av den 22 december 1922 blev gällande, har tydligt framgått, att effekter — till och med totalförlust av effekter — ofta förloras, även om fartyget icke totalförliser. Det har också inträffat, att fartyg som förlist, senare kunnat bärgas. Besättningen, som förlorat alla sina tillhörigheter vid förlisningen, har emellertid icke varit berättigad till ersättning för sina förlorade effekter, därför att fartyget senare blivit bärgat. Här ha avtalsbestämmelserna kommit emellan och tillerkänt ersättning, som eljest icke skolat utgå.

Under hela den tid, förordningen om ersättning vid förlust av effekter funnits, har det varit klart, att ersättningsbeloppen varit alldeles för låga. Det är därför ett starkt önskemål, att förordningen ändras därhän, att besättningen erhåller ersättning för den förlust den lider. Detta kan säkerligen ordnas utan större olägenhet, enär bevisfrågan icke kan vålla någon större svårighet. Sättet för lösandet av bevisfrågan kan säkerligen överlämnas till parterna att överenskomma om.

På grund av vad ovan anförts tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om sådan ändring av kungörelsen av den 22 december 1922 rörande ersättning åt sjöfolk för förlust av effekter vid fartygs förolyckande, att sjöfolket hålles skadeslöst för den förlust det åsamkas vid förlust av effekter, samt

att ersättning utgår för förlust av effekter även vid andra tillfällen än totalförlisning.

Stockholm den 23 januari 1944.

Carl Lindberg.

Sven Lundgren.